

Du ska använda blanketten för att skriva en slutrapport som beskriver genomförandet och resultatet av projektet. Jordbruksverket kommer att publicera rapporten i databasen för landsbygdsprojekt.

Du ska skicka slutrapporten i elektronisk form tillsammans med ansökan om slututbetalning till den myndighet som har fattat beslutet om stöd. Skicka bilagorna 1 och 2 i original med post.

Om du har fått projektstöd inom Leader kontakta ditt leaderkontor innan du skickar slutrapporten och ansökan om slututbetalning till länsstyrelsen. Kom ihåg att skicka en kopia av slutrapporten till ditt leaderkontor.

A. Uppgifter om stödmottagare

Namn och adress "Bygdens Hus" Svartådalens Bygdeutveckling ekonomisk förening Salbohedsvägen 1 733 60 Västerfärnebo Organisationsnummer: 769608-1897	Journalnummer 2013-4585
E-postadress info@svartadalen.nu	

B. Uppgifter om kontaktpersonen

Namn och adress Anitha Barrsäter, Fallängetorp 106, 77596 Krylbo, Lisa Hallin, Örsingsbo 128, 733 63 Salbohed	Telefonnummer Anitha Barrsäter: 0224-70342
	Mobiltelefonnummer Anitha: 070-7363682 Lisa: 070-298 51 59
	Faxnummer (även riktnummer)
E-postadress anitha@fallangetorp.se; lisa@stavrekonst.se	

C. Sammanfattning av projektet

C.1. Projektet genomfördes under perioden

Från och med 2013-09-01	Till och med 2014-05-31
----------------------------	----------------------------

Var genomfördes projektet? Svartådalen, Sala kommun
--

Här ska du kort och konkret beskriva projektet
Förstudien "Bygdens Hus" har arbetat med att hitta förslag på lämpliga verksamheter i den näst intill tomma högstadiesbyggnaden i Västerfärnebo inom områden som näringsliv, samhällsservice och föreningsverksamhet. Vi har också undersökt vilka möjligheter som finns att förvärva byggnaden alternativt att hyra ytor för olika verksamheter. Projektet har också arbetat för att främja olika aktiviteter som t.ex. ungdomsaktiviteter och arbetat för ett intresse för sociala företagande. Projektet förlängdes t.o.m. sista maj 2014

D. Målgruppen – vem riktade sig projektet till

Personer eller grupper	På vilket sätt har de fått nytta av projektet?
Boende i bygden, aktörer inom olika näringslivsfunktioner, Föreningsverksamheter, olika samhälls- och servicefunktioner	Information om planerna för skolbyggnaden, möjlighet att påverka val av verksamheter för byggnaden. Samtliga grupper har också fått möjlighet att få information om olika sätt att driva verksamheter på landsbygden genom "Tillbergamodellen" och de har också fått möjlighet att diskutera frågor om verksamheter på landsbygden med kommunala politiker.

E. Genomförandet av projektet

E.1. Varför ville ni genomföra projektet

Svartådalens Bygdeutveckling fick frågan från Fastighetsförvaltarna, Sala kommun, om vi kunde hitta verksamheter i centralskolan, byggd på 50-talet, eftersom den skulle komma att stå tom i och med att högstadiet flyttat till Sala stad. Svartå dalen fick då möjlighet till projektmedel genom LEADER och kunde genomföra denna förstudie. Föreningen insåg att detta var hjärtat i Västerfärnebo, en gediger byggnad med fina originalmålningar som låg under rivningshot om inget gjordes för bevarandet av skolbyggnaden.

E.2. Vilka har varit med och genomfört projektet? (ange inga namn på personer)

Kön	Antal	Beskriv deras roll i projektet	Om de representerat organisation, förening, företag eller myndighet ange i så fall vilken.
Män	40	Styrgruppsdeltagare, referensgruppsdeltagare, deltagare på möten med workshops, fastighetsskötare för skolan, samarbete vid julmarknad – informationsaktiviteter, föredragshållare	Sala kommun, Mipro, Elimförsamlingen, Gröna Hagars Kött, LRF, kommunstyrelse Sala kommun, Tillberga Grannskapsservice, Docksta Bordtennisklubb, Sala Sparbank
Kvinnor	39	Styrgruppsdeltagare, referensgruppsdeltagare, deltagare på möten med workshops, samarbete vid julmarknad – informationsaktiviteter,	Företagarcentrum i Sala, Rensch Keramik, Enarssons Bil, Sv. Kyrkan, Sala kommun, Kommunstyrelsen i Sala kommun, Byalaget, Hembygdsföreningen,

E.3. Hur har ni förankrat projektet?

Förankring av projektet har skett genom medverkan av: Fastighetsförvaltarna Sala kommun, Företagarcentrum, pedagoger inom skola/förskola, områdeschef inom förskolan i Sala kommun, möten med boende i bygden, möte med politiker i Sala kommun, LRF, Sv. Kyrkan, Elimförsamlingen, föreningar i Västerfärnebo.

E.4. Vilka har ni samarbetat med?

Har ni haft kontakter med andra organisationer, föreningar, företag, kommuner eller myndigheter under projektet? Ja Nej

Om "Ja", vilka

Tillberga Grannskapsservice, Docksta Bordtennisklubb, Graningeskolan, Svartå förening, Dalarnas Naturum, Gysinge Naturum, Länsstyrelsen Dalarna, Gröna kunskapshuset i Östa, Sala kommun, Sv Kyrkan, Elimförsamlingen i Västerfärnebo, Hembygdsföreningen i Möklinta, Ransta Nästa, Naturskyddsföreningen, Naturskolan i Asköviken, Ängsbacka Ek. För., Sala kommuns partirepresentanter, UPPIS projektet i Svartådalen, KLUNK projektet i Svartådalen, Länsbildningsförbundet, Västerås och Bergslagens Folkhögskolor, VKL, flyktings- och integrationsenheten i Sala, Ösby Naturbruksgymnasium, LRF lokalavd, Klivet Halvarsviken, Landstinget Västmanland, Väsby Vårdcentral, Café Valvet, Rensch Keramik, hantverkare och föreningar i bygden.

Har projektet skapat nya samarbeten eller nätverk? Ja Nej

Om "Ja", med vilka

Sala kommun och Svartådalen (inför uppbyggnad av Natur- och kulturcenter och socialt företagande), Elimförsamlingen och AIK (frikyrkan och idrottsföreningen)

E.5. Vad har ni genomfört i projektet?

En förstudie i att ta fram förslag på lämpliga verksamheter i den tidigare högstadieskolan i Västerfärnebo.

Förslag på verksamheter:

1. Natur- och kulturcenter i nuvarande biblioteket i skolan. Syftet med att uppföra ett Natur- och kulturcenter är att ge information och lära ut om vårt kulturlandskap, vattenmiljöer, fågellivet, historiken och innebörden av hållbar utveckling på ett pedagogiskt och innovativt sätt. Utställningen ger ett starkt bidrag till att utveckla lärandet inom naturvetenskapliga ämnen i skolorna och för framtida forskning. Syftet är även att ge en förståelse, för både barn och vuxna, för hållbar utveckling med dess innebörd och att kunna se sambanden mellan vårt naturliga kretslopp och hur vi lever i dag.

En park med fjärrskrog, damm för groddjur, bikupa och naturstig kan anläggas utanför centret.

Natur- och kulturcentret skall också belysa historia kring bygden, från istid till nutid, kopplingen till gruvnäringen, bruken kring Svartån och mycket mer. Centret skall också kunna användas i integrationssyfte för invandrare och flyktingar som kommer till kommunen. Ett samarbete med Naturbruksgymnasiet och skolor i Sala kommun måste till. För att driva detta i framtiden måste Sala kommuns politiker tillse att det finns medel till driftbidrag i och med att verksamheten större delen av året inte är inkomstbringande på kommersiellt sätt. Av den anledningen har Svartådalens Bygdeutveckling skickat en skrivelse, ett ärende, till politikerna i Sala kommun där vi motiverar idén om att uppföra ett Natur- och kulturcenter och att det är riktat till allmännyttan. Svartådalens Bygdeutveckling sköter driften

2. Fjärrkontor. Ett utrymme för kontorsplatser. Det finns bredband, och Svartådalen kan sköta driften. Dessvärre är hyran som Sala kommun vill ta ut så pass hög att det försvårar uthyrning av lokalerna. I ovan nämnda skrivelse ber vi också kommunen se över detta. I annat fall är risken stor att ytorna kommer att stå tomma i framtiden också.

3. Sociala företag. Sala kommun kommer att starta ett 3 årigt projekt för socialt företagande och vi har framfört vårt intresse att samarbeta med kommunen i frågan. En entreprenör från trakten är intresserad att samarbeta med kommunen och ev. starta ett tvätteri. I skrivande stund har inte projektet fått någon projektledare men vi arbetar vidare med att koppla ihop den entreprenör som visat intresse med kommunens projektledare framöver.

4. Det har också framkommit önskemål om att ha en hantverksverkstad men här är det återigen hyrorna som gör det svårt. Meningen var att denna verkstad också skulle kunna vara till för skolbarn att besöka och "prova på". Återstår att se var politikerna anser om hyran för lokalerna och om vi kan få någon förändring där.

5. Aktiviteter för ungdomar har också varit önskemål. Man kan få ett driftbidrag från Kultur- och fritid som inte på långa vägar täcker den hyra Sala kommun vill ha. Dessutom kan det vara svårt att få ideell arbetskraft fler kvällar i veckan som ställer upp och har hand om ungdomar och lokalen.

Vi avvaktar Sala politikernas respons på vår skrivelse gällande Natur- och kulturcentret samt hyreskostnaderna.

Om det blir positivt svar kommer vi att gå vidare med att söka LONA projekt för att bygga upp centret och närmare se över hur vi kan göra med övriga ytor.

Att köpa byggnaden är inte aktuellt om det skall ske till marknadsmässiga priser och dessutom har förutsättningarna förändrats med projekttidens gång. Sala kommun behöver själv nyttja 2 lektionssalar samt musiksalen i denna byggnad. De utrymmen som står till vårt förfogande är då lärarrum, allmläna ytor och biblioteket.

Vår framtida önskan är att Svartådalens Bygdeutveckling ek. för. skulle kunna fungera som Tillberga Grannskapsservice www.tillberga.com

E.6. Har något gått bättre än planerat?

E.7. Vilka svårigheter eller hinder har ni upplevt under projektets gång?

Sala kommuns beslut om marknadsmässiga hyror och köpesummor för byggnader.

F. Projektets mål och resultat

F.1. Vilka resultat skapade projektet?

En skrivelse, ärende, till Sala kommunstyrelse, en förankring till ett LONA projekt, möjlighet för Svartådalen att etablera ett Natur- och kulturcenter.

F.2. Vilka var projektets mål? Vad blev resultatet?

Mål	Resultat	Är målet uppfyllt? (Ja/Nej)	Om målet bara är delvis uppfyllt, ange orsak
1. Få fram förutsättningar för att kunna överta byggnaden	För att kunna överta byggnaden måste Sala kommun kunna sälja den till bygden för en "symbolisk summa" inte till marknadsmässigt pris. Dessutom är Sala kommun i behov av vissa delar av byggnaden vilket inte var förutsättningen från början av projektet. Detta gör att Sala kommun inte sätter ut byggnaden till försäljning i första taget. Vi har skickat en skrivelse, ett ärende, till kommunstyrelsen om driftbidrag för de ytor Svartådalen vill hyra i avseende ett Natur- och kulturcenter samt att hyran blir lägre även för andra verksamheter som fjärrkontor.	Nej. Vi måste avvakta politikernas svar på vår skrivelse. Förutsättningarna har förändrats. Från början skulle byggnaden bli helt tom med risk för rivning om inte Svartådalen övertog eller hyrde byggnaden. I dag är det inte sannolikt att byggnaden rivs eftersom Sala kommun behöver ytor för egen verksamhet.	
2. Hitta hållbara möjliga verksamheter som skulle kunna etableras i huset och bygden	Natur- och kulturcenter om Sala kommun bidrar med hyra för lokalerna till största delen av året. Övriga förslag som fjärrkontor, hantverksverkstad och lokal för ungdomar kan vara möjligt i framtiden om hyran sänks men vi börjar med Natur- och kulturcentret och ser om det är möjligt för att ev. gå vidare längre fram.	Ja, delvis	För att detta skall vara möjligt behövs ett "löfte" från Sala kommun om driftbidrag samt att de ser över hyreskostnaden och överlåter driften till Svartådalens Bygdeutveckling.
3. Skapa en strategi för fortsatt arbete	Ansökan om LONA projekt kan bli verklighet om vi får ett positivt svar på vår skrivelse till Sala kommuns politiker. Då fortsätter vårt arbete med att bygga upp ett Natur- och kulturcenter	Ja, delvis.	Vi avvaktar svar från Sala kommuns politiker

F.3. Har projektet gynnat eller arbetat för någon av följande prioriteringar?

	Ja/Nej	Om "Ja", på vilket sätt?
Funktionshindre	Ja (?)	Delvis, ramp till nedre plan finns
Hållbar utveckling	Ja	Natur- och kulturcenter, se tidigare text ovan
Integration	Ja	Integration med hjälp av Natur- och kulturcenter, samarbete med kommun
Kompetenshöjning	Ja	Natur- och kulturcenter, historik, hållbar utveckling, se tidigare text ovan
Jämställdhet	Ja	Integration av invandrare och flyktingar från andra länder
Kvinnor	Nej	
Miljö	Ja	Natur- och kulturcenter, se tidigare text
Ungdomar	Ja	Frikyrkans ungdomsträffar och samarbete med idrottsklubben AIK

F.4. Vilka resultat kan ni se direkt efter projektets slut?

Mätbara resultat			Resultat direkt efter projekt	Kommentera och beskriv
Antal nya företag			0	Vi har hittat möjligheter och möjliga lösningar men inget företag har startat än. Vi måste få bättre förutsättningar från Sala kommun att driva verksamheter och det väntar vi svar på i höst för att ev. kunna fortsätta arbetet.
Antal nya produkter			0	
Antal nya tjänster			0	
Antal nya tekniker			0	
Antal nya nätverk och mötesplatser			1	Elimförsamlingen har startat ungdomsträffar och de har knutit kontakt med idrottsklubben AIK i Västerfärnebo.
Antal bevarade arbetstillfällen	Män	Yngre än 25 år	0	
		25 år eller äldre	0	
	Kvinnor	Yngre än 25 år	0	
		25 år eller äldre	2	Administration Svartådalens Bygdeutveckling
Antal nya arbetstillfällen	Män	Yngre än 25 år	0	
		25 år eller äldre	0	
	Kvinnor	Yngre än 25 år	0	
		25 år eller äldre	0	
Antal deltagare i utbildningar	Män	Yngre än 25 år	1	
		25 år eller äldre	20	Om man här med utbildning kan avse seminarium med information om hur man som förening kan driva verksamheter på uppdrag av en kommun och hur man som förening kan driva egna verksamheter utan avtal med kommunen. Tillberga Grannskapservice samt Docksta BT
	Kvinnor	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre	21	
Totalt antal nya övernattningar per år			-	Inte relevant för detta projekt
Antal nya övernattningar för besökare från andra kommuner eller länder per år			-	Inte relevant för detta projekt
Totalt antal nya dagsbesökare per år			-	Inte relevant för detta projekt
Antal nya dagsbesökare från andra kommuner eller länder per år			-	Inte relevant för detta projekt

G. Eventuella specifika resultat kopplade till mål för ert lederområde (andra än de i tabellen ovan)

Mätbara resultat	Resultat direkt efter projekt	Kommentar
0	0	För tidigt att i dagsläget se resultat. Vi måste invänta Sala kommuns respons på vår skrivelse för att kunna gå vidare med kommande projekt

H. Hur har ni spridit projektets resultat?

Utskick via mail, facebook, affischer, Svartådalensnytt, Svartådalens hemsida.

J. Slutsatser från projektet och rekommendationer till andra

Det har varit ett önskemål från Fastighetsförvaltarna, Sala kommun, om att fylla de tomma ytorna i skolan men dessa tjänstmän har svårt att själva besluta om driftbidrag till Svartådalens Bygdeutveckling Ek. För. som vill driva verksamhet i allmännyttans intresse. Av den anledningen måste det till ett politiskt beslut som ger någon form av löfte till ekonomiskt bidrag till driften. Vi har hittat tänkbara verksamheter och det har varit svårt att redan från start lägga in ärende till politikerna eftersom vi i det läget inte visste vad vi skulle tänka oss för verksamheter. Kanske skulle man kontaktat politikerna i startskedet om detta med framtida driftbidrag även om projekttiden inte varit så lång. Det kan jag rekommendera de som arbetar med liknande förstudier.

K. Hur fortsätter verksamheten efter projektets slut? hur kommer ni att använda det resultat som projektet skapat

Om vår skrivelse till politikerna faller väl ut söks LONA projekt för att bygga upp ett Natur- och kulturcenter. Vi kommer också att ha kontakt med kommunens projektledare för socialt företagande och försöka starta upp verksamheter i Västerfärnebo och om hyreskostnaden blir rimlig arbetar vi intensivare för att få fler intresserade av företagshotell (en är intresserad i dagsläget). Resultatet av projektet ser vi inte förrän vi fått svar på vår skrivelse till politikerna och det är detta vi får utgå ifrån.

L. Bilagor

- Eventuellt material som ni har tagit fram i projektet, som till exempel, broschyrer, filmer, bilder eller annat material
- som ni har tagit fram för att marknadsföra ert projekt.
- Bilaga 1 Godkännande om publicering av kontaktuppgifter
- Bilaga 2 Slutredovisning av projekt för att anlägga, bygga ut eller uppdatera bredband

Bilagor: skrivelse till Sala Kommunstyrelse

Till

Sala kommun
Kommunstyrelsen
Box 304
733 25 SALA

Ärende angående Natur- och kulturcenter i Bygdens Hus, Västerfärnebo skola

Bakgrund

Svartådalens Bygdeutveckling blev våren 2013 kontaktade av Fastighetsförvaltningen i Sala kommun angående Västerfärnebo centralskola. Denna byggnad skulle komma att stå tom, eller näst intill tom, samt hamna under hotet av rivning om inget gjordes för att fylla skolbyggnaden med lämpliga verksamheter. I dag utnyttjas vissa utrymmen av skolan och kommer fortsätta utnyttjas men många utrymmen förblir tomma om inget görs. Det är inte optimalt att betala för tomma utrymmen.

Hösten 2013 erhöll Svartådalens Bygdeutveckling medel genom Leader och har genomfört en förstudie om skolbyggnaden. Möten med allmänheten, föredrag från andra organisationer och träffar i mindre grupper har genomförts för att utröna vad som kan gynna trakten och Sala kommun.

I Svartådalen finns värdefulla områden högt rankade på EU:s Natura 2000lista över Europas mest skyddsvärda naturområden och våtmarker klassade av Ramsar konventionen som världens viktigaste våtmarker. Svartådalen är också klassat som riksintressant kulturområde och för lite sedan blev Fläcksjön utsedd som Svensk Pärla genom WWF. Av dessa anledningar föll ett av förslagen naturligt på att upprätta ett Natur- och kulturcenter i skolan utifrån samma perspektiv som tidigare förstudie om Naturum som Sala kommun ställt sig bakom. För er kännedom se bifogad bilaga.

Syfte

Syftet med att uppföra ett Natur- och kulturcenter är att ge information och lära ut om vårt kulturlandskap, vattenmiljöer, fågellivet, historiken och innebörden av hållbar utveckling på ett pedagogiskt och innovativt sätt. Utställningen ger ett starkt bidrag till att utveckla lärandet inom naturvetenskapliga ämnen i skolorna och för framtida forskning. Syftet är även att ge en förståelse, för både barn och vuxna, för hållbar utveckling med dess innebörd och att kunna se sambanden mellan vårt naturliga kretslopp och hur vi lever i dag.

Natur- och kulturcentret skall också belysa historia kring bygden, från istid till nutid, kopplingen till gruvnäringen, bruken kring Svartån, tiden kring Gustav II Adolf, Ebba Brahe och mycket mer.

Mål och målgrupper

Skolor, förskolor, barn och ungdom

Våra huvudmål med uppförande av ett Natur- och kulturcenter är:

- att barn från förskola och uppåt i Sala kommun och andra delar av Västmanland får tillgång till att använda detta i utbildnings syfte.

I förlängningen utvecklas en kompletterande Naturskola. Centret skall vara tillgängligt för alla, året runt och vara kostnadsfritt att besöka för utbildningsändamål.

- att öka förståelse för naturens samband, vad som ligger i begreppet hållbar utveckling samt även se kopplingen mellan odling, djurhållning och produkter vi använder i vår vardag.

Det ger också möjlighet till nära möten med småkryp och andra djur inom både jordbruket och vilt i naturen.

- att stimulera framtida generationers intresse för odling, djurhållning, naturvetenskapliga och tekniska ämnen för framtida studier.

I och med placering av centret i Västerfärnebo finns den direkta närheten till produktion, all natur och djurliv vilket gör det lättare att kombinera besöket på centret med besök hos lantbrukare i bygden eller fältstudier.

Besöksnäringen

- att bidra till en fortsatt ökande besöksnäring i bygden genom att öka tillgängligheten till information och om bygdens rika natur och kulturarv.

Genom centret kan vi skapa en helhet omkring utbudet av aktiviteter och upplevelser längs hela Svartåns sträckning. Bygdecentret med sin turistinformativa del kan med fördel placeras vid centret.

För besökare och turister skall centret vara en utgångspunkt för andra aktiviteter i området och längst Svartåns hela sträckning men samtidigt vara en attraktion i sig. Det skall finnas möjlighet till en guide som kan visa och berätta i centret, med angränsande trädgård, samt ta med besökare till Gammalgården, kyrkan och andra ställen för guidning.

Samverkan med befintliga och nya entreprenörer inom besöksnäringen i Visit Svartådalen blir viktigt för att knyta dem och deras aktiviteter till centret. För Svartådalsturen och andra bussturer med turister blir centret ett naturligt stopp.

Invandrare och flyktingar

- att ta tillvara kunskaper och erfarenheter från våra nya svenskar och öka intresset för att bosätta sig på landsbygden.

De som kommer från andra länder till Sverige har ofta ingen kunskap om den svenska naturen, kulturen eller svenskt lantbruk. För att underlätta integrationsarbetet skall centret vara en del i detta arbete både när det gäller att komma ut i naturen, till gårdar i området och som hjälp i svenskundervisningen. Ösby Naturbruksgymnasium är intresserade av ett nära samarbete.

Utrymmet för integrationsarbetet är stort i denna bygd eftersom det helt saknas i dag och vi ser möjligheter att ge utrymme för andra kulturers kunskaper och erfarenheter.

Samarbetspartners

Skolor i Sala kommun kommer att erbjudas delaktighet i utformningen av Natur- och kulturcentret i Västerfärnebo.

På längre sikt kan det etableras en Natur- och kulturskola i Sala kommun med utgångspunkt från centret, som erbjuder elever nära möten med jordbrukslandskapets djur, natur och kulturmiljöer. Här stimuleras också framtida generationers intressen för odling, djurhållning och naturvetenskapliga ämnen för vidare studier. Skolor i hela länet kan köpa in undervisningstid någon gång per läsår eller oftare för de som så önskar.

Ösby Naturbruksgymnasium är på väg att etablera sig som ett Grönt kunskapscenter. Ett Natur- och kulturcenter ger positiva effekter samt skapar intresse hos länets elever att fortsätta utbildningen inom naturvetenskap, naturvård, lantbruk, turism, lokal mat, hållbar utveckling och förnyelsebar energi m.m. Ett samarbete med Ösby känns naturligt i uppförandet av centret samt i dess fortsatta drift, för att utveckla delar i lärandeprocesser och information till besökare och turister. Det finns en hel del att arbeta gemensamt med när det gäller uppförandet och utformningen av centret. Som ett exempel kan nämnas hållbar utveckling och lokal matproduktion, turism m.m. där det finns arbeten genomförda i tidigare projekt och där Ösby varit delaktiga i olika processer.

Implementering

Natur, kultur, historia och hållbar utveckling formas till en utställning med aktiviteter och detta vill vi placera i nuvarande bibliotek i centralskolan. Vi kommer att undersöka närmare vilka typer av utrustning som behövs men ljud och ljus, film, information, bilder, QR koder för att koppla upp sig till vidare information. Det är viktigt att den tekniska utrustningen kan förnyas med åren.

Utanför byggnaden, på den tomma grusplanen anläggs en trädgård med grönsaker och växter som gynnar fjärilar och insekter samt en bikupa i lärande syfte om naturens kretslopp. Barn från skolan i området erbjuds att vara med för att så och skörda grönsaker och på så sätt bli delaktiga och få en bättre förståelse för trädgårdsodling.

En damm för groddjur och salamandrar och andra vattendjur anläggs.

Fågelholkar och djurskulpturer ska finnas både inomhus och utomhus och en liten naturstig anläggs. En önskan om en mindre djurpark för smådjur har framkommit och här ser vi gärna ett samarbete med Ösby Naturbruksgymnasium, för att se om det är möjligt.

Vi har för avsikt att bidra till att söka LONA medel (lokala naturvårdsprojekt) och denna ansökan skall vara inne i december detta år. Inför den ansökan behövs en genomförande

plan och kalkyl på uppbyggnaden genomförs samt en plan för den framtida driften och finansieringen.

Finansiering och drift av Natur- och kulturcentret

Svartådalens Bygdeutveckling åtar sig att sköta driften av Natur- och kulturcentret förutsatt att Sala kommun bidrar med någon form av driftbidrag.

De aktiviteter i anslutning till Natur- och kulturcentret som inte är kostnadsfria kan bidra till driften till viss del. Aktiviteterna kan vara allt från naturguidningar, föreläsningar, kurser, möten och träffar. Centret erbjuds att användas av alla typer av organisationer och företag.

Olika typer av projekt kan knytas till centret men får ej utgöra grundläggande finansiering.

För att kunna uppföra ett Natur- kulturcenter vill vi i samverkan med kommunen söka medel genom LONA- projekt, till den utrustning som behövs och det arbete som skall utföras. Sala kommun blir då ägare till projektet och uppbyggnaden kommer att ske i ett samarbete mellan Sala kommun och Svartådalen.

Vi har också varit i kontakt med WWF som uppger att det finns ett intresse att medverka i ett framtida LONA projekt samt att få till ett Natur- och kulturcenter i detta område med så stora naturvärden.

För att erhålla LONA medel är det nödvändigt att ha den framtida finansieringen klar.

Av den anledningen anhåller Svartådalens Bygdeutveckling om

- att Sala kommun påtar sig ansvaret som projektägare för ett LONA projekt
- att Sala kommun säkerställer driftbidrag till lokalkostnaderna i framtiden.

Hyreskostnader för lokalytor

Under förstudiens arbete har vi funnit att de höga lokalhyror som kommunen begär för skolbyggnaden försvårar utövandet av verksamheter i lokalerna även om det sker på kommersiell basis. Alternativet blir att ytor kommer att stå tomma vilket inte heller är kostnadsfritt för kommunen och borde vara ett sämre alternativ än att byggnaden används. Vi har haft olika uppslag på användningsområden men de stupar på de höga lokalkostnaderna.

Vi föreslår att Sala kommun ser över hyreskostnaden för samtliga ytor i skolbyggnaden.

Vi vill gärna bidra till hela Sala kommuns utveckling och hoppas på en positiv behandling av detta ärende.

Västerfärnebo den

Styrelsen Svartådalens Bygdeutveckling Ek. För. genom

Patrik Wisell

Patrik Wisell/Ordförande

Projektet "Bygdens Hus"

Bilaga 1

Projekt: Bygdens Hus

Journalnummer: 2013-4585

Projektid: 2014-01-01 – 2014-05-31. Klardatum 2014-08-30

Lägesrapport för rekvisition nr. 2, tiden 2014-04-01 – 2014-05-31

Projektets mål

I förstudien Bygdens Hus ska vi undersöka möjligheterna att utveckla högstadiets tomma lokaler i Västerfärnebo till verksamheter inom näringsliv, samhällsservice och föreningsverksamhet samt att

- Få fram förutsättningar för att kunna överta byggnaden
- Hitta hållbara möjliga verksamheter som skulle kunna etableras i huset och bygden
- Skapa en strategi för fortsatt arbete

Målgrupper

- Boende i bygden
- Aktörer inom olika näringslivsfunktioner
- Aktörer inom föreningsverksamheter
- Aktörer inom olika samhälls- och servicefunktioner

Aktiviteter 2014-04-01 - 2014-05-31

Ett möte med skolpersonal från Sala kommun genomfördes den 1 april på. Vid detta möte diskuterade vi behov och nytta av ett Natur- och kulturcenter i skolbyggnaden i Västerfärnebo. De som var med på mötet var Karin Lantz, enhetschef, Nina Ullsten Granlund, lärare samt Linda Gullberg, lärare. Vid detta möte beslutades att Nina och Linda åker med till Dalarnas Naturum i april för studiebesök.

Studiebesök på Dalarnas Naturum i Siljansnäs där vi träffade Länsstyrelsens representant Karen Kämpe, gav många tips och idéer inför ett ev. kommande Natur- och kulturcenter i Bygdens Hus. Naturumet är 1 000 kvm stort och rymmer fler utställningslokaler, bibliotek och samlingslokal. Utanför finns naturstigar, bikupa och damm för grodor.

Nina och Linda har också besökt Västerfärnebo för att se på lokalen, nuvarande skolbiblioteket, som är tänkt till Natur- och kulturcentret. Förmodligen blir hela lokalen ledig och biblioteket flyttas till en annan byggnad i Västerfärnebo skola. I så fall kan vi förfoga över 250 kvm om vi får driftbidrag av kommunen.

Projektledaren har gjort en skrivelse, ett ärende, till Sala kommuns politiker som kommer att gå ut för redigering till alla i Svartådalens styrelse. Styrelsen kommer att stå ansvariga för denna skrivelse genom ordförande i föreningen. I detta ärende anges anledningarna till att vi önskar ett Natur- och kulturcenter i gamla skolbyggnaden, Bygdens Hus. För att detta skall bli möjligt måste vi ha en

utfästelse från politikerna om att någon form av driftbidrag kommer att utbetalas eftersom detta center skall vara öppet för allmänheten liknande ett Naturum. Om det blir ett positivt bifall på detta kommer vi att söka LONA projekt för att bygga upp centret.

Vi önskar också att kommunen ser över den hyressumma, 700 kr/kvm, de vill ta ut för ytorna i huset. Det är för mycket för att någon firma skall nappa på att hyra i Västerfärnebo. Skrivelsen kommer att lämnas in så fort styrelsen haft möte och alla fått säga sin mening.

Övriga aktiviteter har varit: Besök av en entreprenör som önskar ev. starta ett socialt företag i Västerfärnebo i form av tvätteri. Dessvärre passar inte lokalerna i Bygdens hus eftersom det inte finns hiss och tvätteri bör ligga i markplan och den enda lokalen i markplan är nuvarande bibliotek där vi vill ha Natur- och kulturcenter.

2 st styrgruppsmögen har genomförts där vi diskuterat Natur- och kulturcenter, socialt företagande, ungdomsverksamhet och kontorshotell. En person är intresserad att vara i kontorshotell men då bör hyran ses över.

Affischer har satts upp över bygden om att det finns lediga lokaler i Västerfärnebo men det har inte gett något. En hantverksverkstad har varit ett önskemål men återigen är det den höga hyran som kommunen skall ha ut som sätter stopp.

Ungdomsverksamheter fortsätter däremot genom att pastor Thomas Ekman, Elimförsamlingen i Västerfärnebo, startat träffar med aktiviteter.

Nu avvaktar vi svar på vår skrivelse till politikerna och om det faller väl ut söker vi LONA projekt för att bygga upp Natur- och kulturcenter i skolbyggnaden, Bygdens Hus.

Lisa Hallin

Projektledare Bygdens Hus
Svartådalens Bygdeutveckling
Tel 070-298 51 59